

Mál nr. 396/2023**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti váttryggingar: Slysáttrygging launþega****Umfang tjóns. Sönnun.****Gögn.**

1. Málskot mótttekið 20. október 2023, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 27. nóvember 2023.
3. Viðbótarathugasemdir M með tölvupósti dags. 30. nóvember 2023.
4. Viðbótarathugasemdir V með tölvupósti dags. 6. desember 2023.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi slasast 20. apríl 2020 og mat á læknisfræðilegum afleiðingum slyssins, sem M og V stóðu sameiginlega að, hafi legið fyrir hinn 23. desember 2021 þar sem M hafi verið metinn til 8% læknisfræðilegrar örorku. V greiddi bætur úr slysáttryggingu launþega á grundvelli þessa mats og gerði M fyrirvara við niðurstöður þess við móttöku bóta frá V. Hinn 27. maí 2022 sendi lögmaður M afrit af nýrri matsbeiðni vegna kröfu M í ábyrgðartryggingu hjá öðru váttryggingafélagi vegna sama slyss. Þar upplýsti lögmaður M um að fyrirhugað væri að meta aftur læknisfræðilegar afleiðingar slyssins og ósk um að félagið upplýsti hvort það ætlaði að bera fyrir sig fresti í váttryggingarskilmálum vegna þessa. Í svörum starfsmanna V í tölvupóstum bæði 28. og 31. maí 2022 kemur fram að sex mánaða frestur sé til endurmats frá fyrri matsgerð en þó þurfi slík matsgerð að berast innan þriggja ára frá slysdegi. Í tölvupósti V frá 31. maí 2022 kemur fram að þriggja ára frestur renni ekki út fyrir en 20. apríl 2023 muni félagið ekki bera fyrir sig að matsfrestur sé liðinn fyrr en við það tímamark í fyrsta lagi en hægt sé að hafa samband varðandi frest ef matið liggja ekki fyrir fyrir þann tímaramma. Nýtt mat lá fyrir hinn 5. apríl 2023 og sendi M kröfu um frekari bætur til V hinn 13. apríl 2023 þar sem M er metinn til 25 stiga miska skv. 4. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. V hafnaði greiðslu frekari bóta hinn 25. maí 2023 og vísaði til þess að bætur væru uppperðar og að V hefði ekki samþykkt matsbeiðni vegna endurmats og væri því ekki aðili að seinna mati. Eftir athugasemd frá lögmanni M lýsti V afstöðu sinni hinn 13. júní 2023 og að mati félagsins og trúnaðarlæknis þess væri seinna matið á afleiðingum slyss M of hátt auk þess sem ítrekað var að V hefði ekki staðið að seinna matinu.

M telur að greiða eigi bætur á grundvelli matsgerðar tveggja matsmanna dags. 5. apríl 2023 fyrir 25% læknisfræðilega örorku. Í fyrsta lagi bendir M á að hann hafi tekið við bótagreiðslu á grundvelli 8% mats með skýrum fyrirvara um rétt til að krefjast endurmats og frekari kröfur gagnvart V og hafi því ekki verið um fullnaðaruppgjör að ræða. Einnig bendir M á að V hafi verið upplýst um fyrirhugað mat. Í öðru lagi bendir M á að í 4. gr. váttryggingarskilmála V sé gert ráð fyrir ákveðnu verklagi vegna matsgerða þar sem fram komi: „*Vilji váttryggði eða félagið ekki una niðurstöðu örorkumat sem borist hefur félaginu innan framangreindra tímamarka, getur hvor aðili um sig lagt fram nýtt örorkumat á eigin kostnað innan 6 mánaða frá því að fyrri matsgerð barst félaginu. Frestur til framlagningar endanlegrar matsgerðar er þó aldrei skemmri en 3 ár frá slysdegi.*“ M byggir á því að unnið hafi verið eftir þessu verklagi og V hafi ekki nýtt sér möguleika til að koma að nýju mati. M bendir á að orðalag váttryggingarskilmála sé staðlað og það sé einhliða af hálfu V. Sjónarmið V um að það að seinni matsgerð sé einhliða hafi því ekki stöð í váttryggingarskilmálum sem geri ráð fyrir því að tjónþoli geti farið í einhliða mat við þessar aðstæður. Í þriðja lagi bendir M á að yfirlýsing V í tölvupósti frá 31. maí 2022 sé bindandi fyrir V um að það muni ekki bera fyrir að matsfrestir skv. 4. gr. váttryggingarskilmála séu liðnir. Einnig bendir M á að afstaða V og trúnaðarlæknis félagsins sé órökstudd hvað varðar það að mat á læknisfræðilegri örorku í mati dags. 5. apríl 2023 sé of hátt. M bendir einnig á að sú matsgerð sé unnin af taugalækni sem sé sérfræðingur í taugaskaðaeinkennum, en það séu einkenni sem M hafi fengið í kjölfar slyss síns sem bótaskyld sé úr slysáttryggingu launþega hjá V.

V hefur hafnað bótaskyldu og telur álitafæni í málinu vera annars vegar það hvort „utanréttarmat“ sem M hafi aflað í samráði við annað váttryggingafélag sé æðra en fyrirbyggjandi sameiginlegt mat M og V. Hins vegar hvort V sé bundið af matsniðurstöðum sem M aflaði ásamt öðru váttryggingafélagi og beinist ekki að félaginu. V vísar til þess að báðar matsgerðir séu „utanréttarmöt“ og einn læknir í hvoru mati

sem hafi haft sömu gögn til mats á áverkum M til læknisfræðilegrar örorku. V telur að fyrra mat á afleiðingu sér réttara þar sem það samsvari ekki algjörri lömum taugar eins og seinna mat virðist gera ráð fyrir og telur V það ekki réttilega heimfært til miskatöflu. Einnig vísar V til þess að um jafnsett mót sé að ræða, „utanréttarmöt“, og ekki á valdi úrskurðarnefndar að gera upp á milli þeirra þar sem það væri háð frjálsu sönnunarmati dómara ef á reyndi. Einnig vísar V til þess að ákvæði váttryggingarskilmála bindi V ekki við að fara eftir því mati sem lagt sé fram heldur sé þar vísað til þess að mat sé lagt fram innan tímafresta og áréttar V á að það beri ekki fyrir sig að matið hafi verið lagt fram of seint. V hafi síðan tækifæri til að taka afstöðu til þess hvort leggja eigi nýtt mat til grundvallar, þó háð því að V hafi staðið að matinu.

Í viðbótarathugasemdum M er bent á að seinna mats hafi verið aflað í samræmi við orðalag 4. gr. váttryggingarskilmála V og hafi það að bæði fyrra og seinna mat séu „utanréttarmöt“ takmarkaða þýðingu að mati M. Einnig áréttar M að V hafi fengið matsbeiðni og öll gögn send vegna seinna mats og haft næg tækifæri til að gera athugasemdir við fyrirkomulagið eða koma að sínum sjónarmiðum. M telur að hlutverk úrskurðarnefndar sé að taka ákvörðun um ágreining um váttryggingarsamning, í þessu tilviki efni skilmála slysáttryggingar launþega hjá V og hvaða skyldur skilmálarnir fela í sér. Einnig bendir M á að 4. gr. váttryggingarskilmála geri ráð fyrir ákveðnu verklagi þegar annar aðilinn er ósáttur við fyrirliggjandi matsniðurstöðu og gildi það bæði um V og þá sem gera kröfu um bætur skv. sömu skilmálum. Einnig er ítrekað að V semji einhliða umrædda skilmála og ber sjálft hallann af því ef orðalag þeirra er óskýrt. Að lokum bendir M á að óumdeilt sé að seinni matsgerð hafi verið lögð fram innan tímamarka skv. 4. gr. váttryggingarskilmála slysáttryggingar launþega og eigi því að leggja hana til grundvallar bótaákvörðun.

Álit.

Í málinu liggja fyrir tvær matsgerðir vegna mats á læknisfræðilegri örorku M vegna slyss hans, annars vegar matsgerð eins læknis frá 23. apríl 2021 þar sem M er metinn til 8% læknisfræðilegrar örorku (fyrra mat) og hins vegar mats læknis og lögfræðings þar sem M er metinn til 25 miskastiga skv. 4. gr. skaðabótalaga. Í váttryggingarskilmálum V segir að örorku skuli meta í hundraðshlutum samkvæmt töflum Örorkunefndar um miskastig sem í gildi eru þegar örorkumat fer fram. Ágreiningur er um hvort leggja eigi fyrri matsgerð til grundvallar við endanlegt bótauppgjör eða þá seinni, en M gerði skýran fyrirvara við móttöku bóta á grundvelli fyrri matsgerðar og verður greiðsla þeirra bóta af hálfu V ekki talin fela í sér fullnaðaruppgjör.

Í málinu reynir á ákvæði í váttryggingarskilmálum slysáttryggingar launþega hjá V, en í 4. gr. þeirra skilmála kemur eftirfarandi fram: „*Meta skal örorku í fyrsta lagi einu ári frá slysdegi og eigi fyrr en þegar greiðslum dagpeninga lýkur með hliðsjón af ástandi váttryggðs þá. Telji váttryggði eða félagið að örorku geti breyst, getur hvor aðili um sig krafist þess að endanlegu örorkumati verði frestað, þó ekki lengur en þrjú ár frá slysdegi. [...]*Vilji váttryggði eða félagið ekki una niðurstöðu örorkumats, sem borist hefur félaginu innan framangreindra tímamarka, getur hvor aðili um sig lagt fram nýtt örorkumat á eigin kostnað innan 6 mánaða frá því að fyrri matsgerð barst félaginu. Frestur til framlagningar endanlegrar matsgerðar er þó aldrei skemmri en 3 ár frá slysdegi.“

Í málinu verður ekki annað séð en að lögmaður M hafi fylgt fyrirmælum váttryggingarskilmála V varðandi öflun seinni matsgerðar dags. 5. apríl 2023 og óumdeilt er að sú matsgerð barst V innan þeirra tímafresta sem kveðið er á um í 4. gr. váttryggingarskilmálanna. Hinn 27. maí 2022 upplýsti lögmaður M V um að til stæði að meta afleiðingar slyss M á ný á grundvelli skaðabótalaga þar sem annað váttryggingafélag átti hlut að máli. Viðbrögð starfsmanna V við þeirri tilkynningu báru ekki með sér að V hefði sérstakar athugasemdir hvað það varðaði auk þess sem orðalag 4. gr. váttryggingarskilmála gerir ekki sértaklega ráð fyrir því að það nýja örorkumat sem lagt er fram innan 6 mánaða sé sameiginlegt mat félagsins og þess sem krefst bóta. Aukinheldur er sérstaklega tekið fram í váttryggingarskilmálum að aðilar geti lagt fram nýtt örorkumat á eigin kostnað. Ekkert hald er því í röksemdum V um að félagið hafi ekki staðið að hinu seinna mati sérstaklega og að það komist þar af leiðandi ekki að í málinu.

Þegar tvær matsgerðir liggja fyrir í sama máli verður að komast að niðurstöðu um hvora matsgerðina eigi að leggja til grundvallar ákvörðun bóta. Í 1. mgr. 3. gr. samþykktu úrskurðarnefndar í váttryggingamálum kemur m.a. fram að undir starfssvið nefndarinnar heyri mál sem varði réttarágreining um váttryggingarsamninga eða annan ágreining sem lýtur að dreifingu váttrygginga eða váttryggingastarfsemi að öðru leyti eins og nánar greinir í 2. og 3. mgr. Samþykktirnar byggja meðal annars á markmið laga nr. 81/2019 um úrskurðaraðila á sviði neytendamála. Í 1. gr. þeirra laga segir að markmið laganna sé að tryggja neytendum aðgang að skilvirkri og faglegri málsmeðferð við lausn

deilumála utan dómstóla. Með hliðsjón af þessum markmiðum sem og orðalagi 3. gr. samþykktar nefndarinnar verður að túlka starfssvið hennar þannig að sá ágreiningur sem uppi er um greiðslu bóta í þessu máli falli innan þess. Ekki kemur fram í gögnum málsins að V hafi borið fyrir sig fjárhæðamörk 3. mgr. 3. gr. samþykktanna sérstaklega og telur nefndin því ágreining tækan til úrskurðar.

Þegar umræddar matsgerðir eru bornar saman verður að líta til hlutlægra þátta við gerð þeirra fremur en lækisfræðilegrar þekkingar, en nefndarmenn úrskurðarnefndar í vátryggingamálum hafa ekki slíka þekkingu. Mat nefndarmanna tekur mið af meginreglum um frjálst sönnunarmat. Báðar matsgerðir eiga það sameiginlegt að einn læknir metur lækisfræðilegar afleiðingar, í seinni matsgerðinni eru tveir matsmenn en annar lögfræðingur. Í fyrri matsgerð er læknirinn sérfræðingur í bæklunar- og handarskurðlækningum en í þeirri seinni er um að ræða sérfræðing í heila- og taugasjúkdómum og mati á líkamstjóni (CIME). Af forsendum hvorrar matsgerðar um sig verður ekki annað ráðið en að mismunandi matsniðurstöður stafi af mismunandi mati á áhrifum taugaskaða. Í seinni matsgerðinni eru afleiðingar slyss M metnar af lækni sem er sérfræðingur í taugasjúkdómum sem hefur auk þess alþjóðlega viðurkenningu sem matsmaður. Með hliðsjón af því og af eðli áverka M að leggja til grundvallar að seinni matsgerð sýni réttari niðurstöðu en sú fyrri og telst M því eiga rétt til bóta á grundvelli þeirrar matsgerðar.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr slysatryggingu launþega, hjá V vegna mats á 25 miskastigum skv. matsgerð dags. 5. apríl 2023.

Reykjavík, 23. janúar 2024.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir